

Crynodeb o Berfformiad a Gweithgareddau y GIG: Rhagfyr 2018/Ionawr 2019

21 Chwefror 2019
SFR 13/2019

Darperir data sy'n ymwneud ag amseroedd ymateb ambiwlansys, yr amser sy'n cael ei dreulio mewn adrannau damweiniau ac achosion brys ac achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal ar gyfer mis Ionawr 2019.

Darperir data sy'n ymwneud ag amseroedd rhwng atgyfeirio a thriniaeth, amseroedd aros canser, amseroedd aros diagnostig a therapi ac atgyfeirio cleifion allanol ar gyfer mis Rhagfyr 2018.

Crynodeb

Roedd cyfartaledd y derbyniadau dyddiol i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys yn uwch ym mis Ionawr. Gostyngodd canran y cleifion sy'n treulio llai na phedair awr yno ac roedd nifer y cleifion a dreuliodd fwy na 12 awr yn yr adran Damweiniau ac Achosion Brys yn uwch. Y perfformiadau hyn ar ar gyfer y ddau fesur yw'r rhai gwannaf ers mis Mawrth 2018.

Roedd nifer cyfartalog y galwadau dyddiol i'r gwasanaeth ambiwlans yn is ym mis Ionawr. Fe wnaeth canran y galwadau coch a oedd yn cael ymateb brys cyn pen 8 munud gwrdd â'r targed ond roedd fymryn yn is nag a oedd ym mis Rhagfyr.

Roedd nifer y cleifion a oedd yn aros yn hirach na'r amser targed am brofion diagnostig yn uwch ym mis Rhagfyr ond roedd yn is ar gyfer gwasanaethau therapi. Roedd canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos rhwng atgyfeirio a dechrau triniaeth yn is o'i gymharu â mis Tachwedd, ond roedd nifer y cleifion a oedd yn disgwyl mwy na 36 wythnos wedi gostwng. Roedd perfformiad Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) wedi gwaethygu.

Roedd canran y cleifion a oedd yn dechrau ar driniaeth am ganser o fewn yr amser targed wedi cynyddu ar gyfer cleifion ar y llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser ond roedd wedi gostwng mymryn ar gyfer y rheini nad oeddent ar y llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser.

Roedd nifer yr achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal wedi gostwng ac roedd gweddill y targedau ar gyfer gofal wedi'i drefnu a gofal heb ei drefnu wedi'u methu.

Cafwyd cynnydd yn amseroedd aros cyfartalog yr Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys ym mis Ionawr ac roedd cyfartaledd yr amseroedd ymateb i alwadau brys ar gyfer ambiwlansys yn arafach. Mae'r amseroedd aros cyfartalog diweddaraf rhwng atgyfeirio a thriniaeth, ac amseroedd aros cyfartalog ar gyfer profion diagnostig a gwasanaethau therapi wedi cynyddu ym mis Rhagfyr.

Y datganiad hwn

Mae'r datganiad hwn yn cyflwyno gwybodaeth gryno am ddata a gyhoeddwyd yn y meysydd canlynol:

Ambiwlansys, Damweiniau ac Achosion Brys, Oedi wrth Drosglwyddo Gofal (DTCO), Amseroedd aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth (RTT), Amseroedd aros Diagnostig a Therapi (DATS), Amseroedd aros canser ac atgyfeirio cleifion allanol.

Mae data ym mhob maes ar gael mewn [adnodd ar-lein](#) sy'n galluogi'r defnyddwyr i ryngweithio â'r data a chwilio drwyddo, ac mewn tablau [StatsCymru](#) manwl. Wrth i ni gyhoeddi ein datganiadau misol ar weithgareddau y GIG ar un diwrnod, bydd y defnyddwyr yn cael darlun mwy cyflawn ac integredig o weithgareddau a pherfformiad, gan roi golwg gyffredinol fwy cydlynol ar y GIG yng Nghymru.

Yn y datganiad hwn

[Pwyntiau allweddol](#) 2

[Gwybodaeth allweddol am ansawdd](#) 6

Pwyntiau allweddol

Galw a gweithgareddau

Gofal heb ei drefnu (Ionawr 19)

- Ym mis Ionawr 2019, cafodd y gwasanaeth ambiwlans 40,245 o alwadau brys, cyfartaledd o 1,298 y diwrnod, i lawr o 1,324 ym mis Rhagfyr 2018. Gostyngodd cyfran y galwadau coch o 5.9 y cant o gyfanswm y galwadau ym mis Rhagfyr, sef yr uchaf erioed, i 5.1 y cant
- Mae nifer y galwadau brys a gafodd Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwllans Cymru wedi bod yn codi'n raddol yn y tymor hir. Ers cychwyn casglu data misol ym mis Ebrill 2006, mae'r galwadau dyddiol ar gyfartaledd wedi codi o lai na 1,000 y diwrnod i rhwng 1,200 a 1,450 y diwrnod. Roedd nifer y galwadau coch dyddiol ar gyfartaledd ym mis Ionawr yn 66, i lawr o 78 ym mis Rhagfyr 2018.
- Mae derbyniadau i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys yn uwch yn ystod misoedd yr haf na'r gaeaf fel arfer. Cafwyd 2,718 o dderbyniadau i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys ar gyfartaledd bob dydd ym mis Ionawr. Mae hyn 3.0 y cant yn uwch nag ym mis Rhagfyr 2018 (78 yn fwy o bobl bob diwrnod ar gyfartaledd) a 3.9 y cant yn uwch nag ym mis Ionawr 2018 (103 yn fwy o bobl bob diwrnod ar gyfartaledd). Mae cyfanswm nifer y derbyniadau i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys y mis hwn yn uwch nag unrhyw gofnodion sydd gennym ar gyfer mis Ionawr.
- Roedd cyfanswm nifer y derbyniadau i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys yn ystod y flwyddyn hyd at fis Ionawr 2019 wedi cynyddu 1.1 y cant ers y flwyddyn flaenorol, ac yn ôl y duedd yn y tymor canolig, mae wedi cynyddu 7.0 y cant o'i gymharu â'r un cyfnod 12 mis 5 mlynedd yn ôl (y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Ionawr 2014).

Gofal wedi'i drefnu (Rhagfyr 18)

- Atgyfeiriwyd cyfartaledd o 2,958 o gleifion allanol y diwrnod ym mis Rhagfyr 2018. Mae hyn yn 22.3 y cant o ostyngiad o'i gymharu â mis Tachwedd 2018 ond yn 5.2 y cant o gynnydd o'i gymharu â mis Rhagfyr 2017.
- Nid yw Cwm Taf wedi llwyddo i ddarparu data ar gyfer llwybrau wedi'u cau ers mis Awst 2018, felly nid yw'r rhifau a'r cymariaethau canlynol ar gyfer llwybrau wedi'u cau yn cynnwys Cwm Taf. Nifer y llwybrau cleifion sydd wedi'u cau fesul diwrnod gwaith ym mis Rhagfyr 2018 oedd 3,772; gostyngiad o 7.8 y cant ers mis Tachwedd 2018. Mae nifer y llwybrau sydd wedi'u cau fesul diwrnod gwaith yn amrywio drwy gydol y flwyddyn, gyda'r niferoedd yn dueddol o fod yn is ym mis Awst a mis Rhagfyr. Roedd 1,006,826 o lwybrau wedi'u cau yn ystod y 12 mis hyd at fis Rhagfyr 2018, sef cynnydd o 4.1 y cant (39,391 o lwybrau) o gymharu â'r 12 mis blaenorol.

- Yn ystod y 12 mis hyd at fis Rhagfyr 2018, dechreuwyd trin 8,030 o gleifion a oedd newydd gael gwybod bod canser arnynt drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser, sef cynnydd o 5.9 y cant (445 o gleifion) dros y 12 mis blaenorol a chynnydd o 34.4 y cant (2,056 o gleifion) o'r cyfnod cyfatebol 5 mlynedd yn ôl.
- Yn ystod y 12 mis hyd at fis Rhagfyr 2018, dechreuwyd trin 9,325 o gleifion a oedd newydd gael gwybod bod canser arnynt ond nid drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser, gostyngiad bach o 0.1 y cant (8 o gleifion) dros y 12 mis blaenorol a gostyngiad o 7.2 y cant (723 o gleifion) o'r cyfnod cyfatebol 5 mlynedd yn ôl.

Perfformiad

Gofal heb ei drefnu (Ionawr 19)

- Ym mis Ionawr 2019, llwyddodd 71.8 y cant o'r ymatebion brys i alwadau lle mae bywyd yn y fantol (galwadau 'coch') i gyrraedd o fewn 8 munud, sy'n uwch na'r targed o 65 y cant, ond i lawr o 72.8 y cant ym mis Rhagfyr 2018.
- Treuliodd 77.2 y cant o gleifion lai na 4 awr ym mhob cyfleuster gofal mewn argyfwng, o'r eiliad iddynt gyrraedd nes iddynt gael eu derbyn, eu trosglwyddo neu eu rhyddhau. Mae hyn yn ostyngiad o 0.6 pwynt canran o fis Rhagfyr 2018 ac yn 0.8 pwynt canran yn is na mis Ionawr 2018. Mae'r targed o 95 y cant yn parhau i gael ei fethu.
- Treuliodd 5,292 o gleifion 12 awr neu ragor mewn cyfleuster gofal mewn argyfwng, o'r eiliad iddynt gyrraedd nes iddynt gael eu derbyn, eu trosglwyddo neu eu rhyddhau. Mae hyn yn gynydd o 1,393 o gleifion (neu 35.7 y cant) o'i gymharu â mis Rhagfyr 2018 ac yn gynydd o 184 o gleifion (neu 3.6 y cant) o'i gymharu â mis Ionawr 2018. Y mis hwn mae nifer y cleifion sydd wedi treulio 12 awr neu fwy mewn cyfleuster gofal mewn argyfwng ar ei uchaf ers mis Mawrth 2018 a dyma'r nifer uchaf ond un yn ôl ein cofnodion.

Gofal wedi'i drefnu (Rhagfyr 18)

- Erbyn diwedd mis Rhagfyr 2018, roedd 437,522 o lwybrau cleifion yn aros i ddechrau eu triniaeth. O'r rhain, roedd 86.9 y cant wedi bod yn aros am lai na 26 wythnos, sy'n is na'r targed o 95 y cant, ac roedd 12,982 (3.0 y cant) wedi bod yn aros am dros 36 wythnos o'r dyddiad y cafodd yr ysbyty eu llythyr atgyfeirio. Roedd y ganran a oedd yn aros llai na 26 wythnos wedi gostwng 0.9 pwynt canran ers y mis diwethaf ond roedd nifer y llwybrau a oedd yn aros dros 36 wythnos wedi gostwng 528.
- Mae perfformiad rhwng yr atgyfeiriad a dechrau'r driniaeth o'i gymharu â'r ddau darged wedi bod yn eithaf sefydlog ers dechrau 2016, gyda'r ganran sy'n dechrau triniaeth o fewn 26 wythnos yn amrywio rhwng 85 ac 89 y cant fel arfer.
- Ers mis Ionawr 2014, y duedd sydd wedi'i gweld yw gostyngiad cyffredinol yn nifer y bobl sy'n aros dros 8 wythnos am wasanaethau diagnostig penodol; fodd bynnag, gostyngodd y nifer o 2,674 ym mis Tachwedd 2018 i 3,135 ym mis Rhagfyr 2018.

- Cafwyd gostyngiad yn ystod y mis yn nifer y bobl a oedd yn aros dros 14 wythnos am wasanaethau therapi penodol, o 380 ym mis Tachwedd 2018 i 305 ym mis Rhagfyr 2018. Roedd y duedd ganolig yn eithaf sefydlog rhwng mis Tachwedd 2012 a mis Ebrill 2017, gyda 2,272 o bobl ar gyfartaledd yn aros dros 14 wythnos bob mis. Ers hynny, cynyddodd y nifer i dros 4,700 ym mis Awst 2017, cyn gostwng i gyn lleied â 245 ym mis Mawrth 2018, ac mae wedi aros ar lefel debyg ers hynny.
- Ym mis Rhagfyr 2018, dechreuwyd triniaeth ddiffiniol ar gyfer 87.9 y cant o gleifion (564 allan o 642) a oedd newydd gael gwybod bod cancer arnynt drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser, a hynny o fewn yr amser targed o 62 diwrnod. Mae hyn o dan y targed o 95 y cant ond mae 2.6 pwynt canran yn uwch nag ym mis Tachwedd 2018.
- Ar gyfer y 12 mis diwethaf hyd at fis Rhagfyr 2018, dechreuodd 86.1 y cant o gleifion a oedd newydd gael gwybod bod cancer arnynt drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser driniaeth ddiffiniol o fewn yr amser targed o 62 diwrnod. Mae hyn 1.3 pwynt canran yn is na'r 12 mis blaenorol ac yn 0.2 pwynt canran yn is na'r cyfnod 12 mis cyfatebol 5 mlynedd yn ôl.
- Ym mis Rhagfyr 2018, dechreuwyd triniaeth ddiffiniol ar gyfer 96.8 y cant o gleifion (610 allan o 630) a oedd newydd gael gwybod bod cancer arnynt ond nid drwy'r llwybr brys, a hynny o fewn yr amser targed o 31 diwrnod. Mae hyn yn is na'r targed o 98 y cant ac yn 0.5 pwynt canran yn is nag ym mis Tachwedd 2018. Mae'r duedd wedi bod yn sefydlog ar y cyfan dros y ddwy flynedd ddiwethaf.
- Ar gyfer y 12 mis diwethaf hyd at fis Rhagfyr 2018, dechreuodd 97.1 y cant o gleifion a oedd newydd gael gwybod bod cancer arnynt ond nid drwy'r llwybr brys driniaeth ddiffiniol o fewn yr amser targed o 31 diwrnod. Mae hyn yn 0.4 pwynt canran yn is na'r 12 mis blaenorol, ac yn 0.6 pwynt canran yn is na'r cyfnod 12 mis cyfatebol 5 mlynedd yn ôl.
- Gwelwyd perfformiad yn gwaethygu ar gyfer y rhai a oedd yn aros llai na 4 wythnos am apwyntiad claf allanol cyntaf ar gyfer Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) ym mis Rhagfyr 2018. Bu gostyngiad yng nghanran y llwybrau cleifion wnaeth aros am lai na 4 wythnos, o 73.7 y cant (gyda 579 allan o 786 o gleifion yn aros am lai na phedair wythnos) ym mis Tachwedd 2018 i 61.7 y cant (gyda 506 allan o 820 o gleifion yn aros am lai na phedair wythnos) ym mis Rhagfyr 2018.

Gwybodaeth gyd-destunol

Mae'r siartiau yn yr adnodd ar-lein yn darparu gwybodaeth ychwanegol am weithgareddau sy'n ategu'r wybodaeth am berfformiad y GIG a ddangosir uchod. Rhoddir rhai enghreifftiau isod.

Mae rhai siartiau'n cynnwys amseroedd canolrif a chymedr. Er enghraifft, mewn perthynas ag amseroedd ymateb ambiwlansys:

- Yr amser ymateb **canolrif** yw'r amser canol pan fydd yr holl ymatebion i argyfwng yn cael eu galw mewn trefn o'r cyflymaf i'r arafaf, felly bydd hanner yr holl ymatebion i argyfwng yn

cyrraedd o fewn yr amser hwn. Mae hyn yn cael ei ddefnyddio yn lle'r cymedr fel arfer gan ei fod yn llai tebygol na'r cymedr o arwain at werthoedd eithaf.

- Yr amser ymateb **cymedr** yw cyfanswm yr amser ar gyfer pob ymateb i argyfwng wedi'i rannu â nifer yr ymatebion i argyfwng. Mae'r ambiwlansys hynny sy'n cymryd mwy o amser i gyrraedd eu cyrchfan yn fwy tebygol o effeithio ar y cymedr.

Gofal heb ei drefnu

- Er nad yw'r targed 4 awr ar gyfer damweiniau ac achosion brys wedi'i gyrraedd ers cyflwyno'r targed, mae'r amser canolrif mae'r cleifion yn ei dreulio mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys wedi aros yn eithaf sefydlog yn y blynyddoedd diwethaf, sef rhwng dwy awr a dwy awr a hanner; ym mis Ionawr 2019, yr amser canolrif oedd 2 awr a 28 munud, i fyny ychydig o 2 awr 26 munud ym mis Rhagfyr 2018. Mae'r amser canolrif a dreulir mewn adran Damweiniau ac Achosion Brys yn amrywio yn ôl oedran, gyda phlant yn treulio rhwng awr a hanner a dwy awr mewn uned Damweiniau ac Achosion Brys ar gyfartaledd tra bo cleifion hŷn (85 oed a hŷn) yn treulio rhwng tair awr a hanner a phedair awr ar gyfartaledd yn yr unedau.
- 5 munud a 26 eiliad oedd y canolrif ar gyfer amser ymateb y gwasanaeth ambiwlans i alwadau coch ym mis Ionawr 2019, ychydig yn arafach na'r amser ymateb ym mis Rhagfyr (5 munud a 19 eiliad). Ymatebwyd i ychydig dros 40 y cant (40.3) o'r galwadau ambr mewn 20 munud.
- Er bod union nifer yr achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal yn amrywio bob mis, gostwng yw'r duedd wedi bod ers 2004. Gwelwyd oedi gyda 415 o gleifion ym mis Ionawr 2019, i lawr o 450 ym mis Rhagfyr 2018. Roedd y cyfartaledd tri-mis rhwng mis Tachwedd a mis Ionawr yn 448, o'i gymharu â'r cyfartaledd tri-mis o 468 rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr.

Gofal wedi ei drefnu

- Er na lwyddwyd i gyrraedd y targedau mewn perthynas â'r amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth, roedd yr amser aros canolrif i ddechrau triniaeth yn 9.6 wythnos ym mis Rhagfyr 2018. Mae'r amser aros canolrif yn gyffredinol wedi bod oddeutu 10 wythnos ers diwedd 2013.
- Yr amser aros canolrif ar gyfer gwasanaethau diagnostig oedd 3.1 wythnos ym mis Rhagfyr 2018. Yr amser aros canolrif ar gyfer gwasanaethau therapi oedd 4.4 wythnos. Mae'r amser aros canolrif ar gyfer y rheini sy'n aros am wasanaethau diagnostig wedi gostwng ar y cyfan ers 2014. Mae'r amseroedd aros canolrif ar gyfer y rheini sy'n aros am wasanaethau therapi wedi cynyddu ar y cyfan o ddiwedd 2012 i ddiwedd 2017. Ers hynny, mae'r amseroedd aros at ei gilydd wedi bod yn gostwng.

Gwybodaeth allweddol am ansawdd

Nodiadau ar gyfer cyhoeddiad y mis hwn

Awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr yn symud bwrdd iechyd: Bydd darpariaeth gwasanaeth iechyd ar gyfer preswylwyr awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr yn symud o Abertawe Bro Morgannwg i Gwm Taf ar 1 Ebrill 2019. Mae'r [datganiad ar y cyd](#) ar gael yma. Rydym wedi cael cadarnhad y bydd enwau'r byrddau iechyd yn newid a bydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf yn newid i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, a bydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg yn newid i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. [Mae'r datganiad ar gael yma](#). Byddwn yn cadarnhau cynlluniau ar gyfer y ffordd y bydd y newidiadau hyn yn effeithio ar y datganiad ystadegol hwn fis nesaf.

Bydd data ar ddamweiniau ac achosion brys, ambiwlansys ac achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal yn cael eu cyhoeddi yn natganiad mis Mai. Bydd dadansoddiadau'r bwrdd iechyd lleol ar [StatsCymru](#) a'r [dangosfwrdd rhyngweithiol](#) yn adlewyrchu'r newid newydd hwn i'r ffiniau. Gan mai crynodebau data ar berfformiad yw'r rhain, ni fyddwn yn ôl-ddyddio y data hanesyddol ar gyfer y byrddau iechyd newydd. Bydd data ar gyfer y byrddau newydd yn dechrau ym mis Ebrill 2019. Byddwn yn rhoi'r gorau i gyhoeddi data ar gyfer y ffiniau blaenorol.

Bydd data mis Ebrill y bwrdd iechyd ar gyfer atgyfeirio, atgyfeirio i dderbyn triniaeth, diagnosteg a therapi, seiciatreg plant a'r glasoed ac amseroedd aros canser yn cael eu cyhoeddi ym mis Mehefin ac yn dilyn yr un sail â data adrannau Damweiniau ac Achosion Brys ac Ambiwlsansys.

Atgyfeirio i dderbyn triniaeth: Nid yw Cwm Taf wedi llwyddo i ddarparu data ar gyfer llwybrau wedi'u cau ers mis Awst 2018 yn sgil problemau TG ar ôl diweddaru meddalwedd. Felly, nid yw'r holl rifau a chymariaethau ar gyfer llwybrau wedi'u cau o ddatganiad Hydref 2018 ymlaen yn cynnwys Cwm Taf. Mae'r bwrdd iechyd wrthi'n trwsio'r broblem. Mae'r data ar gyfer Cwm Taf ar gyfer y misoedd blaenorol ar gael ar [StatsCymru](#).

Atgyfeiriadau ac atgyfeirio i dderbyn triniaeth: I sicrhau mwy o gysondeb ar draws data'r byrddau iechyd, mae'r holl godau triniaeth newydd wedi'u newid yn ôl i'r hyn roedden nhw cyn mis Ebrill 2016. Mae hyn nawr wedi'i weithredu ar gyfer pob data atgyfeirio i dderbyn triniaeth hanesyddol. Caiff hyn ei roi ar waith nes y bydd pob bwrdd iechyd yn gallu darparu adroddiadau gan ddefnyddio'r codau newydd yn gyson. I gael rhagor o wybodaeth, darllenwch yr [Hysbysiad Newid Set Data \(2014/08\)](#).

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS): Cyn Mawrth 2017 mae'r niferoedd sydd yn aros am CAMHS yng Nghwm Taf, sydd yn seiliedig ar ddarparwyr (ac yn cynnwys ffigurau PABM a Chaerdydd a'r Fro) yn cynnwys llwybrau nad ydynt yn CAMHS na ddylai gael eu cynnwys, felly mae'r ffigurau cyfredol yn uwch na'r niferoedd sydd yn aros.

Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys: Roedd Uned Mân-anafiadau Singleton wedi cau ddydd Llun 12 Tachwedd wrth i waith ailwampio gael ei wneud. Gostyngodd nifer y derbyniadau o 268 ym mis Hydref 2018 i 20 ym mis Ionawr 2019 (gostyngiad o 92.5 y cant). Bydd ar gau tan ddechrau gwanwyn 2019. Tra bydd Uned Mân-anafiadau Singleton ar gau, cynghorir cleifion i ddefnyddio gwasanaethau eraill gan gynnwys yr Uned Mân-anafiadau yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot a'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys yn Ysbyty Treforys, Abertawe. Mae'n debyg y bydd cau'r uned hon yn effeithio ar y nifer a fydd yn dod i'r ddau ysbyty yma o fis Tachwedd ymlaen. I gael rhagor o wybodaeth edrychwch ar wefan Abertawe Bro Morgannwg.

Ffynonellau

Mae data ymateb ambiwlansys yn cael ei ddarparu gan Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlsans Cymru. Mae data amseroedd aros canser yn cael ei ddarparu gan y byrddau iechyd lleol yn uniongyrchol i Lywodraeth Cymru. Mae'r holl ddata arall sydd wedi'i grynhoi yma yn cael ei gasglu oddi wrth Fyrddau Iechyd Lleol gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru. Mae manylion llawn ar gael yn yr Adroddiadau Ansawdd ar gyfer pob maes gwasanaeth (gweler y dolenni isod).

Amseroldeb

Nid oes gan bob set ddata yr un amserlenni ar gyfer prosesu. I sicrhau bod y data ar gael cyn gynted ag y bo modd, rydym yn cyhoeddi data gofal heb ei drefnu ar gyfer mis Chwefror, dyweder, gyda'r data gofal wedi'i gynllunio ar gyfer mis Ionawr.

Data

Adnodd ar-lein - mae adnodd rhyngweithiol ar-lein wedi'i ddatblygu gyda thair adran:

- Galw/Gweithgarwch – ee, derbyniadau i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys, galwadau i ambiwlansys, atgyfeiriadau
- Perfformiad – ee, perfformiad yn erbyn targedau adrannau Damweiniau ac Achosion Brys, amseroedd rhwng atgyfeirio a thriniaeth, ac ati
- Cyd-destun – ee, amser canolrif mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys, amseroedd ymateb canolrif ambiwlansys, amseroedd aros canolrif rhwng atgyfeirio a thriniaeth

Mae modd gweld, defnyddio neu lwytho rhagor o setiau data manwl i lawr drwy ein API data agored ar [StatsCymru](#).

Cyfrifir newidiadau pwynt canran gan ddefnyddio ffigurau heb eu talgrynnu.

Mesur perfformiad

Mae [Fframwaith Cyflawni GIG Cymru 2018-19](#) yn cael ei ddefnyddio i fesur cyflawniad yn ystod 2018-19.

Amseroedd ymateb ambiwlansys

Nodiadau: Fel y cyhoeddwyd mewn [datganiad](#) gan y Dirprwy Weinidog Iechyd, rhoddwyd model ymateb clinigol newydd ar waith yng Nghymru o 1 Hydref 2015. Deuddeg mis oedd hyd y treial ar y cychwyn ond cafodd ei ymestyn am 6 mis arall, ond, ar ôl cael adroddiad gwerthuso annibynnol a gomisiynwyd gan y Cyd-bwyllgor Gwasanaethau Ambiwlsans Brys, rhoddwyd y model ymateb clinigol ar waith (Chwefror 2017). Gweler yr [adroddiad ansawdd](#) i gael rhagor o fanylion.

Categoriâu galwadau a thargedau:

Coch: Lle mae bywyd rhywun yn y fantol (mae rhywun mewn perygl o farw'n gyflym, fel ataliad ar y galon). Y targed yng Nghymru yw ymateb i 65% o'r galwadau hyn mewn 8 munud.

Ambr: Difrifol, ond nid yw bywyd rhywun yn y fantol (cleifion fydd yn aml yn gorfod cael triniaeth yn y fan a'r lle, ac yna'n gorfod mynd i'r ysbyty). Nid oes targed amser ar gyfer galwadau ambr.

Gwyrdd: Heb fod yn frys (yn aml, bydd gwasanaethau iechyd eraill ac asesiad clinigol dros y ffôn yn gallu rheoli'r achosion hyn). Nid oes targed amser swyddogol ar gyfer y galwadau hyn.

Mae categori galwad yn cael ei bennu ar sail yr wybodaeth a roddir gan y galwr yn ei ymatebion i set o gwestiynau wedi'u sgrïptio, sydd yna'n cael eu brysbennu'n awtomatig gan y system Pennu Blaenoriaethau Meddygol (MPDS). Rhoddir hyd at ddau funud i'r rheini sy'n cymryd yr alwad adnabod natur cyflwr y claf a pha mor ddifrifol ydyw (ar gyfer y galwadau hynny lle nad yw bywyd yn y fantol). Bydd ambiwlans neu adnodd priodol arall yn cael ei ddanfon cyn gynted ag y bydd y cyflwr a'i ddifrifoldeb wedi'i bennu. Gyda galwadau hynod ddwys, gall hyn fod tra mae'r galwr yn dal ar y ffôn. Mae dau achlysur lle mae modd newid blaenoriaeth galwad; pan fydd gwybodaeth newydd gan y galwr yn cael ei hasesu drwy'r system MDPS, neu pan fydd nyrs neu barafeddyg wedi casglu rhagor o wybodaeth am gyflwr y claf dros y ffôn.

Diwygiadau: Mae unrhyw ddiwygiadau i'r data yn cael eu nodi yn y 'Nodiadau ar gyfer cyhoeddiad y mis hwn' ac yn yr wybodaeth sy'n cyd-fynd â chiwbiau StatsCymru pob mis.

Cymaroldeb a chydlynid: Mae gwledydd eraill y DU hefyd yn mesur amseroedd ymateb ambiwlansys. Ond, mae'r allbynnau'n wahanol mewn gwahanol wledydd oherwydd eu bod wedi cael eu cynllunio i helpu i fonitro polisïau a ddatblygwyd ar wahân gan bob llywodraeth. Mae angen ymchwilio ymhellach i weld a yw'r gwahaniaethau diffiniol yn cael effaith arwyddocaol ar gymaroldeb y data.

[Gwasanaethau ambiwlans: StatsCymru](#)

[Gwasanaethau ambiwlans: Adroddiad ansawdd](#)

[Gwasanaethau ambiwlans: Cyhoeddiad blynyddol](#)

Amser a dreulir mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys

Nodiadau: Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru sy'n darparu'r data hwn o Set Ddata Adran Achosion Brys (EDDS). Dyma ffynhonnell lawn o ddata lefel cleifion ar dderbyniadau i gyfleusterau gofal mewn argyfwng yng Nghymru ac mae'n cael ei defnyddio'n bennaf ar gyfer targedau perfformiad.

Targedau: Amser a dreulir mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys:

- Dylai 95 y cant o gleifion newydd dreulio llai na 4 awr mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys o'r eiliad iddynt gyrraedd nes iddynt gael eu derbyn, eu trosglwyddo neu eu rhyddhau
- Dylid cael gwared ar achosion o aros am 12 awr neu fwy mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys

Diwygiadau: Mae rhai ffigurau'n debygol o gael eu diwygio yn y misoedd nesaf – caiff hyn ei wneud ar StatsCymru.

Cymaroldeb a chydlynid: Mae'r ffigurau ar gyfer Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon yn Ystadegau Gwladol. Mae pedair gwlad y DU yn cyhoeddi gwybodaeth am yr amser a dreulir mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys, er mae modd labelu hyn o dan yr Adran Achosion Brys (fel yn yr Alban) neu Ofal mewn Argyfwng (fel yng Ngogledd Iwerddon). Nid oes modd cymharu'r ystadegau a gyhoeddir yn llwyr oherwydd: eu bod wedi cael eu cynllunio i fonitro targedau a ddatblygwyd ar wahân ym mhob gwlad; bod y ddarpariaeth a'r drefn categorieiddio gwasanaethau

gofal heb ei drefnu yn amrywio ar draws y DU; bod y systemau sy'n casglu'r data yn wahanol. Gweler yr [adroddiad ansawdd](#) i gael rhagor o fanylion.

[Amser a dreulir mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys: StatsCymru](#)

[Amser a dreulir mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys: Adroddiad ansawdd](#)

[Amser a dreulir mewn adrannau Damweiniau ac Achosion Brys: Cyhoeddiad blynyddol](#)

Amseroedd rhwng atgyfeirio a thriniaeth

Nodiadau: Mae'r llwybr rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn cynnwys yr amser a arhoswyd o gael atgyfeiriad i fynd i'r ysbyty i gael triniaeth ac mae'n cynnwys yr amser a dreulir yn aros am unrhyw apwyntiadau, profion, sganiau neu driniaethau eraill yn yr ysbyty sydd eu hangen cyn cael triniaeth. Mae diffiniadau o'r termau a ddefnyddir a'r wybodaeth am ansawdd ar gael yn yr [Adroddiad ansawdd](#).

Targedau: Amseroedd rhwng atgyfeirio a thriniaeth:

- 95 y cant o gleifion yn aros llai na 26 wythnos rhwng yr atgyfeirio a chael triniaeth
- Dim cleifion yn aros yn hirach na 36 wythnos am driniaeth

Diwygiadau: Mae unrhyw ddiwygiadau i'r data yn cael eu nodi yn y 'Nodiadau ar gyfer cyhoeddiad y mis hwn' ac yn yr wybodaeth sy'n cyd-fynd â chiwbiau StatsCymru pob mis.

Cymaroldeb a chydlynid: Mae Cymru, Lloegr a'r Alban yn cyhoeddi amseroedd aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth – sy'n mesur llwybr cyflawn y claf o'r atgyfeiriad cychwynol ee, gan feddyg teulu, at gael ei ryddhau neu at gael triniaeth y cytunir arni – yn ogystal â chamau penodol yn yr amseroedd aros am driniaeth. Mae Gogledd Iwerddon yn cyhoeddi ystadegau amseroedd aros ar gyfer cleifion mewnol, cleifion allanol a chamau diagnostig ar gyfer triniaeth – sy'n mesur amseroedd aros ar gyfer y gwahanol gamau mewn llwybr claf, fel arfer yr amser aros penodol ar gyfer triniaeth i gleifion mewnol, diagnostig neu gleifion allanol, neu ar gyfer gwasanaethau penodol fel awdioleg.

O ran yr amseroedd aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth, er bod y cysyniadau yn debyg yng Nghymru, Lloegr a'r Alban o ran mesur yr amseroedd aros rhwng yr amser y bydd yr ysbyty yn cael yr atgyfeiriad a dechrau'r driniaeth, a'r mathau o lwybrau cleifion sy'n cael eu cynnwys, mae gwahaniaethau amlwg yn y rheolau unigol ynghylch mesur amseroedd aros. Mae hyn yn arbennig o bwysig pan fydd 'y cloc yn stopio neu'n oedi', gydag eithriadau, a'r arbenigeddau sy'n cael eu cynnwys.

[Amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth: StatsCymru](#)

[Amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth: Adroddiad ansawdd](#)

[Amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth: Cyhoeddiad blynyddol](#)

Amseroedd aros Diagnostig a Therapi (DATS)

Targedau: Amseroedd aros i gael gafael ar wasanaethau diagnostig a therapi (safonau gweithredu ar gyfer amseroedd aros hiraf):

- Yr amser aros hiraf i gael profion diagnostig penodol yw 8 wythnos
- Yr amser aros hiraf i gael gwasanaethau therapi penodol yw 14 wythnos.

Diwygiadau: Mae unrhyw ddiwygiadau i'r data yn cael eu nodi yn y 'Nodiadau ar gyfer cyhoeddiad y mis hwn' ac yn yr wybodaeth sy'n cyd-fynd â chiwbiau StatsCymru pob mis.

Cymaroldeb a chydlyniad: Gweler yr amseroedd aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth

[Amseroedd aros Diagnostig a Therapi: StatsCymru](#)

[Amseroedd aros Diagnostig a Therapi: Adroddiad ansawdd](#)

[Amseroedd aros Diagnostig a Therapi: Cyhoeddiad blynyddol](#)

Amseroedd aros cancer

Nodiadau: Mae cleifion sydd â chanser yn cael eu rhannu'n ddau grŵp gwahanol (yn unol â'r safonau cancer).

Y rheini sy'n cael eu hatgyfeirio drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser:

- Mae'r grŵp hwn yn cynnwys cleifion sy'n cael eu hatgyfeirio o ofal sylfaenol (ee, gan feddyg teulu) i ysbyty fel achosion brys ag amheuaeth o ganser, a bod hyn wedyn yn cael ei gadarnhau fel achos brys gan yr ymgynghorydd meddygol neu gan aelod dynodedig o'r Tîm Amlddisgyblaethol.

Y rheini nad ydynt yn cael eu hatgyfeirio drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser:

- Mae'r grŵp hwn yn cynnwys cleifion sydd â chanser (ni waeth beth yw eu llwybr atgyfeirio), nad ydynt wedi'u cynnwys yn barod fel cleifion sy'n cael eu hatgyfeirio fel achos brys ag amheuaeth o ganser.

Targedau: Amseroedd aros cancer:

- Bydd o leiaf 95 y cant o gleifion sy'n cael gwybod bod cancer arnynt, drwy'r llwybr brys ar gyfer achosion ag amheuaeth o ganser, yn dechrau triniaeth ddiffiniol o fewn 62 diwrnod o gael eu hatgyfeirio.
- Bydd o leiaf 98 y cant o gleifion sydd newydd gael gwybod bod cancer arnynt, ond nid drwy'r llwybr brys, yn dechrau triniaeth ddiffiniol o fewn 31 diwrnod o'r penderfyniad i drin y cancer (ni waeth beth yw'r llwybr atgyfeirio).

Diwygiadau: Mae unrhyw ddiwygiadau i'r data yn cael eu nodi yn y 'Nodiadau ar gyfer cyhoeddiad y mis hwn' ac yn yr wybodaeth sy'n cyd-fynd â setiau data StatsCymru pob mis.

Cymaroldeb a chydlyniad: Mae gwledydd eraill y DU hefyd yn mesur amseroedd aros cancer. Ond, mae'r allbynnau'n wahanol mewn gwahanol wledydd oherwydd eu bod wedi cael eu cynllunio i helpu i fonitro polisiau a ddatblygwyd ar wahân gan bob llywodraeth. Byddai angen ymchwilio ymhellach i weld a yw'r gwahaniaethau diffiniol yn cael effaith arwyddocaol ar gymaroldeb y data.

[Amseroedd aros cancer: StatsCymru](#)

[Amseroedd aros cancer: Adroddiad ansawdd](#)

[Amseroedd aros cancer: Cyhoeddiad blynyddol](#)

Oedi wrth drosglwyddo gofal (DTCOC)

Diwygiadau: Mae unrhyw ddiwygiadau i'r data yn cael eu nodi yn y 'Nodiadau ar gyfer cyhoeddiad y mis hwn' ac yn yr wybodaeth sy'n cyd-fynd â chiwbiau StatsCymru pob mis.

Cymaroldeb a chydlyniad: Mae ystadegau tebyg yn cael eu casglu yn Lloegr a'r Alban, ond mae'n bosib y bydd y manylion yn wahanol. Dylid edrych ar y canllawiau manwl sydd ar gael ar wefan pob gwlad cyn dechrau defnyddio'r ystadegau hyn fel ffordd o gymharu.

[Oedi wrth drosglwyddo gofal: StatsCymru](#)

[Oedi wrth drosglwyddo gofal: Adroddiad ansawdd](#)

[Oedi wrth drosglwyddo gofal: Cyhoeddiad blynyddol](#)

Atgyfeirio cleifion allanol

Targedau: dim

Diwygiadau: O fis Rhagfyr 2015 ymlaen, nod ein polisi diwygio yw edrych yn ôl ar bob 12 mis ar sail fisol, a chynnal adolygiad llawn o'r ffigurau atgyfeirio yn ôl i fis Ebrill 2012 ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol (pan mai'r data ar gyfer mis Mawrth mewn unrhyw flwyddyn benodol yw'r data diweddaraf sydd ar gael i ni).

Cymaroldeb a chydlyniad: Mae gwybodaeth debyg ar gael o rannau eraill o'r DU ond nid oes modd cymharu'r data yn llwyr oherwydd safonau a diffiniadau lleol ym mhob ardal. Mae diffiniadau a safonau y cytunwyd amynt o fewn Cymru yn rhoi sicrwydd bod y data yn gyson ar draws y Byrddau Iechyd Lleol.

[Atgyfeirio cleifion allanol: StatsCymru](#)

[Atgyfeirio cleifion allanol: Adroddiad ansawdd](#)

Cymaroldeb

Mae pedair gwlad y DU yn cyhoeddi gwybodaeth am amrywiaeth o ystadegau gweithgareddau a pherfformiad y GIG. Nid oes modd cymharu'r ystadegau a gyhoeddir yn llwyr oherwydd: eu bod wedi cael eu cynllunio i fonitro targedau a ddatblygwyd ar wahân ym mhob gwlad; bod y ddarpariaeth a'r drefn categoreiddio gwasanaethau gofal heb ei drefnu yn amrywio ar draws y DU. Mae ystadegwyr ym mhob un o bedair gwlad y DU wedi cydweithio fel rhan o Grŵp Amseroedd Aros Cymharol y DU. Nod y grŵp oedd edrych ar draws yr ystadegau a gyhoeddwyd am iechyd, yn benodol amseroedd aros, a llunio cymhariaeth o (i) beth sy'n cael ei fesur ym mhob gwlad, (ii) sut mae'r ystadegau'n debyg a (iii) ymhle mae'r gwahaniaethau allweddol. Mae'r wybodaeth honno ar gael ar wefan [Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth](#). Mae gwybodaeth am ambiwlansys ar gael yma:

[Gwasanaethau ambiwlans yn Lloegr](#)

[Gwasanaethau ambiwlans yn yr Alban](#)

[Gwasanaethau ambiwlans yng Ngogledd Iwerddon](#)

Statws Ystadegau Gwladol

Mae [Awdurdod Ystadegau'r Deyrnas Unedig](#) wedi dynodi bod chwe o'r saith set o ystadegau a gyflwynir yma yn Ystadegau Gwladol, yn unol â Deddf Ystadegau a Gwasanaeth Cofrestru 2007, sy'n dangos eu bod yn cydymffurfio â'r [Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau](#). Nid yw [Atgyfeiriadau GIG ar gyfer apwyntiadau cyntaf fel cleifion allanol](#) yn cael eu cyfri'n Ystadegau Gwladol ar hyn o bryd.

Mae statws Ystadegau Gwladol yn golygu bod ystadegau gwladol yn cyrraedd y safonau uchaf o ran dibynadwyedd, ansawdd a gwerth i'r cyhoedd.

Dylai'r holl ystadegau swyddogol gydymffurfio â phob agwedd ar y Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau. Dyfernir statws Ystadegau Gwladol iddynt yn dilyn asesiad gan gangen reoleiddio Awdurdod Ystadegau'r DU. Mae'r Awdurdod yn ystyried a yw'r ystadegau'n cyrraedd y safonau uchaf o ran cydymffurfio â'r Cod, gan gynnwys y gwerth y maent yn ei ychwanegu at benderfyniadau a dadleuon cyhoeddus.

Cyfrifoldeb Llywodraeth Cymru yw parhau i gydymffurfio â'r safonau a ddisgwylir gan Ystadegau Gwladol. Os down i bryderu ynghylch p'un a yw'r ystadegau hyn yn dal i gyrraedd y safonau priodol, byddwn yn trafod y pryderon â'r Awdurdod yn brydlon. Gellir dileu statws Ystadegau Gwladol ar unrhyw adeg pan nad yw'r safonau uchaf yn cael eu cynnal, a gellir adennill y statws pan fo'r safonau'n cael eu hadfer.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yn ymwneud â gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn cyflwyno saith nod llesiant ar gyfer Cymru, sef: Cymru sy'n fwy cyfartal, llewyrchus, cydnerth, iach, a chyfrifol ar lefel fyd-eang, sydd â chymunedau cydlynol a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. O dan adran (10)(1) o'r Ddeddf, rhaid i Weinidogion Cymru wneud y canlynol: (a) cyhoeddi dangosyddion ("dangosyddion cenedlaethol") y mae'n rhaid eu cymhwyso er mwyn mesur cynnydd tuag at gyrraedd y nodau llesiant, a (b) gosod copi o'r dangosyddion cenedlaethol gerbron y Cynulliad Cenedlaethol. Rhoddwyd y 46 dangosydd cenedlaethol gerbron ym mis Mawrth 2016.

Mae gwybodaeth am y dangosyddion, ynghyd â naratif ar gyfer pob un o'r nodau llesiant a'r wybodaeth dechnegol gysylltiedig ar gael yn [adroddiad Llesiant Cymru](#).

Gwybodaeth bellach am [Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#).

Gallai'r ystadegau sydd wedi eu cynnwys yn y datganiad hwn hefyd ddarparu naratif i gefnogi'r dangosyddion cenedlaethol a gallent gael eu defnyddio gan fyrddau gwasanaethau cyhoeddus mewn cysylltiad â'u hasesiadau llesiant lleol a'u cynlluniau llesiant lleol.

Rhagor o fanylion

Mae'r ddogfen ar gael yn:

<http://llyw.cymru/statistics-and-research/nhs-activity-performance-summary/?lang=cy>

Diweddariad nesaf

21 Mawrth 2019

Hoffem gael adborth gennych

Rydym yn croesawu unrhyw adborth am unrhyw agwedd ar yr ystadegau hyn. Gellir anfon yr adborth drwy e-bost i'r cyfeiriad hwn: ystadegau.iechyd@llyw.cymru.

Trwydded Llywodraeth Agored

Mae'r holl gynnwys ar gael dan y [Drwydded Llywodraeth Agored f.3.0](#), ac eithrio pan nodir fel arall.

